

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Pvinct. VIII. De casibus, in quibus ipso iure latum est interdictum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

Etis, vt ex communi sententia notarunt Suar. *disp. 37. sect. 2. n. 3.* & Sayr. *lib. 5. de usuris, cap. 12. n. 24.* Coninch. *disp. 17. dub. 1. in fine.* Bonact. *3. de censur. disp. 4. q. 3. p. 2. in fine, n. 8.* Filiuc. *tract. 18. c. 6. n. 128.*

§. II.

Expediuntur interdicta personalia generalia ipso iure lata.

- 1 Primum interdictum personale generale incurritur ob concessionem habitationis manifestis usurariis alienigenis.
 - 2 Secundum ob concessionem, vel extensionem reprasialium in clericis, ipsorumque bona.
 - 3 Tertium ob resistenciam statutis à Summo Pontifice circa diuisionem Episcopatus Tolosani.
 - 4 Quartum ob violationem constitutionis Ioannis XXII. circa fructus vacantium beneficiorum.
 - 5 Quintum ob appellacionem à mandatis, & ordinationibus Summi Pontificis ad futurum generale Concilium.
 - 6 Sextum ob concessionem dimissoriarum ad ordines vacante Sede.
 - 7 Vltimum ob imponentes, vel exigentes decimas, aliaue tributa ab Ecclesiasticis personis.
 - 8 Debet communitati interdicta delictum constare, vt prædicta censuris afficiantur.
- 1 Primum interdictum personale generale deduci potest ex *c. 1. de usuris in 6. vbi vniuersitates, collegia, aliaue communitates Ecclesiasticæ habitationem manifestis usurariis alienigenis in suis terris concedentia, interdicto absoluto supponuntur.* Episcopi vero, & alij superiores suspenduntur, inferiores vero excommunicatione ligantur. Communitas vero quæ interdicto supponitur Ecclesiastica esse debet, nam laica alijs pœnis arbitrio Episcoporum compellenda est, vt cauetur in dicto Textu. & notauit Bonact. *3. de censur. disp. 4. q. 1. p. 16.*
- 2 Secundum est aduersus communitates extendentes, vel concedentes reprasialia in clericis, ipsorumque bona, nisi intra mensem reuocauerint, singulares personæ pœna excommunicationis afficiuntur, vt constat ex *cap. unico de iniurijs lib. 6.* & notant omnes. Hos Textus *superius* explicuimus, cum de excommunicatione egimus.
- 3 Tertium fertur interdictum contra vniuersitates, quæ ex certa scientia præsumperint resistere statutis à Summo Pontifice circa diuisionem Episcopatus Tolosani, & habetur in *Extravag. Saluator de Præbendis inter communes,* apponiturque ibi excommunicatio circa particulares personas, suspensio aduersus Capitula, Collegia, & Conuentus, sicuti suis locis explicuimus.
- 4 Quartum generale personale interdictum continetur in *Extravag. vnica. Ne Sede vacante, vbi Capitulum, Collegium, vel vniuersitas non obseruans constitutionem Ioannis XXII. circa fructus vacantium beneficiorum, interdicatur absolute.* Idem habetur in *Extravag. suscepti regimini.* Episcopi suspenduntur à Pontificalibus, & ingressu Ecclesiæ, singulares personæ excommunicantur, vt suis locis explicatum est.
- 5 Quintum habetur in *Bulla cœna Domini, clausula secunda,* nam ibi interdicuntur absolute vniuersitates, Collegia, & Capitula seu conuentus appellantes à mandatis, & ordinationibus Summi Pontificis ad futurum generale Concilium. Itaque interdicuntur ij quorum fauore fuerit appellatum. Sed de hoc textu satis diximus, cum hanc Bullæ clausulam explicuimus.
- 6 Sextum continetur in *Conc. Trident. sess. 7. cap. 10. de reformat. aduersus Capitula Ecclesiarum, quæ infra annum Sedis vacantis dimissorias ad Ordines alicui concedunt, qui beneficij Ecclesiastici recepti, vel recipendi actus non fuerint.* Quod qua ratione debeat intelligi, *superius*, cum de suspensione habitus est sermo, exposuimus.
- 7 Vltimo referri solet interdictum latum in *capit. clericis de immunit. Ecclesiar. lib. 6.* aduersus vniuersitates imponentes, vel exigentes taleas, decimas aliaue tributa ab Ecclesiasticis personis. Sed hæc constitutio reuocata est à Clemente V. in *Clement. vn. de immunit. Ecclesiar. sicuti alijs relatis notarunt Sayr. lib. 5. cap. 12. num. 13.* Suar. *disp. ar. 37. sect. 1. num. 16.* Bonact. *disp. 4. q. 1. p. 3.* In ea vero Clement. sub pœna excommunicationis præcipitur in huiusmodi exactioibus seruati præscripta in *cap. non minus. & cap. aduersus, de immunit. Ecclesiarum, sicuti superius explicuimus.*
- 8 Pro his interdictis aduerte eo ipso quod communitati constitit delictum esse commissum cui interdictum annexum est, absque vlla alia sententia, se reputare debet interdicto ligatam, quia personis interdictis, vel excommunicatis, seu suspensis nullus fauor in *Extravag. Ad euicanda scandala sa-*

ctus est. Sicuti aduertit Suar. *d. disp. 37. sect. 2. num. 5.* Ex eo autem quod vni, vel alteri delictum constet, nullus ligatur interdicto, neque etiam illi qui causam interdicto dederunt, quia hi non ligantur, quouisque communitas ligetur, quæ ligari non potest, nisi delicti plenam, & perfectam noticiam habeat. Sicuti aduertit Suar. *supra, num. 4.* Filiuc. *tract. 18. capite 6. num. 130.*

§. III.

Referuntur interdicta personalia specialia.

- 1 Primum est de eo qui causam interdicto locali, vel generali dedit.
- 2 Secundum contrahitur à iudicibus non seruantibus constitutionem Cap. cum medicinalis, de sentent. excommunic. in 6. in ferendis censuris.
- 3 Tertio interdicuntur recipientes aliquam dignitatem de manu laici.
- 4 Quarto Episcopi, & Superiores usurpantes bona Ecclesiarum, vel beneficiorum vacantium.
- 5 Quinto celebrantes, vel facientes celebrari diuina in ciuitatibus, castris, seu locis alijs interdictis ab Ordinarijs.
- 6 Sexto Episcopi, & Superiores Prælati, recipientes ab Ecclesijs quam visitant munera, & alia quæ sibi non debentur.
- 7 Septimo Ordinarij conferentes beneficia eorum qui pro suis negotijs ad Romanam curiam profecti sunt.
- 8 Octauo Episcopi & Superiores qui aliqua bona beneficiorum vacantium usurpant.
- 9 Nono alienantes Ecclesia bona contra Extravag. Ambrosiana.
- 10 Decimo Prælati edentes glossas, seu comment. in Trident.
- 11 Vndecimo Metropolitanus qui intra tres menses Suffraganeos Episcopos absque rationabili causa absente, denunciare Pontifici omittit.
- 12 Duodecimo simoniacos ordinantes.
- 13 Tertio decimo recipientes beneficia in confidentiam.
- 14 Decimo quarto Præbiteri, Diaconi, & Subdiaconi in crimine fornicationis perseverantes.
- 15 Denique ij qui elemosinas anticipatas pro Missis dicendis accipiunt. Et quid in hac parte statuerit sacra Congregatio latè expenditur.

Primum speciale interdictum colligit communis sententia, vt videti potest apud Sayrum *lib. 5. de usuris, capite 12. num. 11.* Suar. *disp. 37. sect. 1. num. 15.* Nauar. *cap. 27. num. 169.* Filiucium *tract. 18. cap. 6. num. 144.* Bonact. *3. de censur. disp. 4. q. 1. p. 1.* ex Textu in *cap. si sententia de sentent. excommunicat. lib. 6.* decidente eum qui causam dedit interdicto locali, vel generali personali, specialiter manere interdictum, neque posse vllibi diuina participare.

Secundum interdictum habetur in *cap. cum medicinalis, de sentent. excommunicat. in 6.* aduersus quoscuque Iudices, qui in ferendis sententijs excommunicationis, suspensionis, & interdicti non seruant formam ibi præscriptam, quæ est profere sententiam in scriptis, & in ea exprimere causam, ob quam fertur, & exemplum scripturæ tradere excommunicatione intra mensem, si ab eo postulatam fuerit. Hi ergo Iudices delinquentes ab ingressu Ecclesiæ, & diuinis officijs per mensem suspenduntur. Vnde non solum in Ecclesia, sed extra videtur priuari ab audicione diuinarum, alijs suspensioe illa verba: *A diuinis officijs,* siquidem ex interdicto ab ingressu Ecclesiæ priuatur interdictus officijs diuinis in Ecclesia assistere, tamen alijs non improbabiler videtur illa verba *Ab officijs diuinis,* causa maioris claritatis apposita esse, idcircoque solum ab officijs diuinis intra Ecclesiam hoc interdictum priuari. Sicuti indicat Suar. *disp. 37. sect. 1. num. 1.* Hæc censura non extenditur ad Episcopos, quia de illis non est facta mentio. Neque Prælatos regulares pleiurumque comprehendit, quia priuilegio, consuetudine recepta solent verbo tenus has censuras in suos subditos profere, vt notauit Henric. *lib. 13. cap. 43. num. 5.* Sayr. *lib. 5. cap. 12. numero 17.* Huic censuræ annexa est quæ fertur in *cap. sacro de sentent. excommunicat. aduersus quemcuque Iudicem præsumptenter ferre sententiam excommunicationis non præmissa competente monitione, & personis presentibus idoneis per quas possit monitio probari, interdicatur huic iudici per mentem ingressu Ecclesiæ.*

Tertio interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ qui Episcopatum, Abbatiam, aliamue dignitatem Ecclesiasticam de manu laici receperint, eidemque censuræ laicos subicitur. Sicuti habetur in *cap. si quis diuiceps, 16. q. 7.* Requiritur autem vt receptio sit completa, & perfecta, quæ non intelligitur esse, nisi illius dignitatis possessio capta fuerit. Sicuti tradit Suar. *disp. 37. sect. 1. num. 9.* Filiuc. *tract. 18. num. 145.* Alit. *disp. 17. cap. 10.*

cap. 2. col. 5. Bonac. t. 3. de censur. disp. 4. q. 2. p. 2. num. 2. & colligitur ex illis verbis Textus: Locum deseruit, qui supponit locum deserendum possessum esse. Perseuerat autem hac censura tam ex parte Clerici recipientis dignitatem, quam ex parte laici conferentis, quousque dignitati sic accepta cessum fuerit, nam Textus inquit. *Introuitum Ecclesie interdicimus, quousque locum quem sub crimine tam ambitionis, quam inobedientia, cepit, respiciendo non deserit.* Ergo deserto illo loco, & dignitate renuuciata cessat interdicti sententia. Vt notat Bonacina *supra*, num. 6.

4. Quarto fertur speciale interdictum ab ingressu Ecclesie in cap. *presenti de officio ordinar. lib. 6.* aduersus Episcopos, & eorum Superiores, qui uisunt bona Ecclesiarum, vel beneficiorum vacantium, vel fructus eorum qui pertinent ad ipsa beneficia, vel ad successores. Et perseuerat hoc interdictum quousque restitutionem faciant de predictis. Aduersus alios inferiores Prælatos fertur censura suspensionis, ut *superius declarauimus explicantes suspensionem latam in cap. quia sapè de electione, lib. 6.*

5. Quinto in cap. *Episcoporum de Priuilegiis in 6.* interdicuntur ab ingressu Ecclesie omnes quantumcumque exempti cuiuscumque ordinis, status, vel conditionis existant, qui scienter celebrant, vel faciunt celebrari diuina in ciuitatibus, castris, villis (nisi quatenus eis à iure conceditur) seu locis aliis interdictis ab Ordinariis, seu delegatis iudicibus, vel à iure. Quivē excommunicatos publicè, vel interdictos ad diuina officia, seu Ecclesiastica Sacramenta, vel Ecclesiastica sepultura admittere præsumpserint. Interdicunturque donec de transgressione huiusmodi ad arbitrium eius cuius sententiam contempserunt, satisfecerint competenter. Quā satisfactioe posita interdictum cessat, quia solum usque ad satisfactioem competentem latum est. Sed hæc actiones præstandæ sint in interdicto locali generali? Non est constans Doctorum sententia. Nam Bonac. *disp. 4. q. 2. punct. 6. num. 3.* existimat satis esse, si in interdicto locali speciali præstentur, quia textus uidetur generaliter loqui, ut colligitur ex verbis superius relatis. Sed rectius contrarium docuit Suar. *disp. 37. sect. 1. num. 5.* Filiucius *tract. 18. num. 147.* quia hæc constitutio præcipue lata est ad comprehendendam exemptionem adiaciam: exempti autem solum in interdicto generali loci exemptionem prætereundere possunt, & non in interdicto speciali. Deinde uerba textus solum interdicto generali perfectè accommodantur, inquit enim textus, scienter celebrant, vel faciunt celebrari diuina in ciuitatibus, castris, villis, seu locis aliis: ciuitas namque, castrum, uilla, & locus subiecta sunt interdicti generalis.

Personas uero hoc interdicto comprehensas existimat Nauar. *c. 27. num. 157.* Couarru. *c. alama 1. p. §. 6. n. 9.* Suar. *disp. 37. sect. 1. num. 5.* Auila *5. p. disp. 5. dub. 4.* & alij esse seculares, vel regulares exemptas à iurisdictione ordinaria: quia hos uoluit Pontifex hac censura compingere, nam ordinariè iurisdictioni subiectæ ab Ordinariis compelli poterunt. Contrarium autem satis probabiliter docent Glossa *ibi uerbo ingressum.* Syluest. *u. b. interdictum 6. §. 2.* Angel. *eodem num. 5.* Bonac. *t. 3. disp. 4. q. 2. p. 6. n. 9.* nam illa dictio *quantumcumque exempti* non est restrictiua diuisionis, sed ampliatiua; præstare hunc sensum; quicumque Clericus secularis, vel regularis etiam si summè exemptus sit, &c.

Circa posteriorem partem illius Textus communis est sententia, quam docuit Suar. *disp. 37. sect. 1. num. 5.* Filiucius *tract. 18. n. 147.* Bonac. *disp. 4. q. 2. n. 6.* Coninch. *de interdicto, disp. 17. dub. 5. num. 74.* comprehendere solum admittentes excommunicatum, & interdictum denunciatum quia hos solos ex vi censure post *Extrauag. Ad uitanda,* uitare tenemur. Deinde hæc pœna non fertur contra participantes in quibusque rebus cum excommunicatis, & interdictis denunciatis, sed solum contra participantes in diuinis officiis, Sacramentis, & Ecclesiastica sepultura, & non de quacunque participatione, sed de ea quæ propriè significatur per uerbum *admittunt.* Quæ participatio solum habet locum in illis ad quorum curam spectat prohibere, vel admittere aliquem ad huiusmodi actus, sicuti si rector esse Ecclesie, & ibi permittentes excommunicatum, vel interdictum denunciatum officii diuini assistere. Item si excommunicato, vel interdicto uitando Sacramentum aliquod ministrare, quia ea ministratio suscipientem ad usum Sacramenti admittit. Secus est, si ab excommunicato, vel interdicto Sacramentum accepisset, ut notant Suar. *Filiuc. & Bonac. locis citatis.* Dixi qui admittit excommunicatum, vel interdictum. Nam de suspensio nihil cauetur in *supradicto cap.* ac prouide ex vi huius Textus nullam pœnam contraheres, etiam si ad Sacramenta suspensum admitteres.

6. Sexto fertur simile interdictum ab ingressu Ecclesie in *Extrauag. unica de Censuris inter communes,* aduersus Episcopos, & Superiores Prælatos, recipientes ab Ecclesia quam uisunt munera, & alia quæ sibi non debentur, si intra mensem, vel ut melius dicam intra duos menses non restituerint Ecclesie ab ea accepta, & fertur interdictum non absolute, sed quous-

que dictæ Ecclesie duplum non restituerint. Ea uero restitutione facta, interdictum finitur. Qui uero nomine Episcopi uisitantur, & ultra designatas procuraciones receperint, suspenduntur ab officio, & beneficio, quousque duplum illius quod acceptum est restituerint, sicuti loquentes de suspensione exposuimus.

Insuperque additur aduersus familiares Prælati personaliter uisitantis qui per se, vel per alios aliquid ultra sibi debita acceperint ignorante Prælato, si intra duos menses duplum non restituant, ex tunc si Clerici sint suspensi ab officio, & beneficio, si laici interdicti ab ingressu Ecclesie, & ab Eucharistia communione, donec de duplo huiusmodi grauatis Ecclesiis, monasteriis, seu aliis piis locis satisfecerint competenter. Vt latius diximus, cum de suspensione fuimus locuti.

Septimo fertur interdictum absolute, & absque ulla limitatione in *Extrauag. 3. de Priuilegiis* aduersus Ordinarios, & reliquos omnes qui conferunt beneficia eorum qui pro suis negotiis ad Romanam curiam perfecti sunt, quivē in illa officia aliqua exerceant, & extenditur pœna aduersus recipientes, & talis receptio & donatio irrita, & nulla declaratur. Solum aduersus ibi non solum fertur interdictum, sed suspensionem, & excommunicationem reseruatam, quæ excommunicatione Episcopos comprehendit, ramentis sub suspensionis, vel interdicti pœna non comprehenduntur. Vide quæ diximus, cum loquentes de excommunicato, & suspens. hunc Textum exposuimus.

Octauo fertur in *Extrauag. unica: Ne Sede vacante,* aduersus Episcopos, & Superiores qui contra preceptum illius decreti aliqua bona beneficiorum vacantium usurpant, si intra mensem non restituant iis ad quos pertinent. Et fertur primo suspensio à Pontificalibus. Secundo interdictum ab ingressu Ecclesie aduersus uisitantem, vel collegium fertur absolute. Singulares uero personæ excommunicationi subiiciuntur.

Nono fertur interdictum absolute, & alia pœnæ aduersus Abbates, & Episcopum qui inconstituto Romano Pontifice aut non seuata forma *Extrauag. Ambrosiana de rebus Ecclesie non alienandis,* bona Ecclesie alienauerint, quam constitutionem plures Doctores censent receptam non esse.

Decimo fertur interdictum ab ingressu Ecclesie in bulla Pij IV. edita in confirmationem Concilij Trident. aduersus Prælatos edentes Glossas, seu commentaria in Concilium Trident. eadē publicantes, quod qua ratione intelligendum sit, explicauimus declarantes excommunicationem ibi appositam contra singulares personas.

Vndecimo in eodem Concilio Trident. *sess. 6. cap. 1. de reformat. in fine* latum est interdictum ab ingressu Ecclesie aduersus Metropolitanum, qui intra tres menses Suffraganeos Episcopos absque rationabili causa absentes à suis Ecclesiis per annum, & aduersus suffraganeum Episcopum antiquorem residentem, qui Metropolitanum per annum absentem absque causa denunciare intra tres menses per nuntium, vel litteras Pontifici omiserit.

Duodecimo fertur interdictum ab ingressu Ecclesie Pontifici reseruatam in Bulla Sixti V. quæ incipit: *Santum, Crisostomum,* aduersus simoniacos ordinantes. Sed quia ibi etiam suspensio intangitur, de qua *suo loco* egimus, nihil speciale notandum in presenti occurrit.

Decimotertio Pius IV. in Bulla quæ incipit: *Romanum Pontificum* iungit pœnam interdicti absolute, & Pontifici reseruatæ Cardinalibus Sandæ Romanæ Ecclesie, aliisque Prælati recipientibus beneficia, vel pensiones in confidentiam, inferioribus pœnam excommunicationis iniungit, quam suo loco explicauimus.

Decimoquarto refertur ab aliquibus interdictum ab ingressu Ecclesie, quod latum est in cap. *si quis sum, 8. 1. disp. aduersus Presbyteros, Diaconos & Subdiaconos,* qui in crimine fornicationis perseuerant. Quod interdictum testatur Bonac. *disp. 4. q. 2. p. 10.* uis receptum non esse, sed casu quo receptum sit, finiti delinquente pœnitentiam agente, quia Textus inquit: *Interdicimus eis Ecclesie introuitum usque dum pœniteant & emendent.* Ergo posita pœnitentiâ & emendatione, cessat interdictum, quod appositum est usque ad illum terminum.

Denique adducit Bonac. *disp. 4. q. 2. punct. 11.* interdictum ab ingressu Ecclesie appositum à sacra Cardinalium congregatione die 22. Septemb. anno 1625. aduersus Capitula, Collegia, Societates, Congregationes, & locorum piorum Superiores, & alios ad quos pertinet, si pecuniam acceptam pro onere perpetuo Missarum celebrandarum non deposuerint penes eadem sacram, vel personam idoneam, ut quamprimum possit in bona immobilia commutetur cum indiuidua mentione oneris, quod illis est annexum, quia hoc ex uoluntate concedentis elemosynam requiritur, siquidem intendit Missarum onus esse perpetuum, ad cuius finem maximè expellit ut elemosyna perpetua sit, quod esse nequit, nisi pretio accepto, bona immobilia comparantur. Item sub eadem pœna interdicti

interdicti iniungitur, ut si ea bona immobilia autoritate Apostolica contingerit alienari, pretium eorumdem eodem modo deponatur in bona immobilia, cum eiusdem oneris repetitione conuertendum. Quod ob eandem rationem dispositum est.

Deinde iniungit sub eadem poena interdicti secularibus Clericis, & regularibus sub poena priuationis vocis actiua, & passiva, priuationis officiorum, & inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda; ut si forte onere Missarum celebrandarum detinentur, auferant ab Ecclesiis capsulam cum inscriptione pro Missis celebrandis. Ne ea occasione onere Missarum grauentur, cui nequeunt commode tempore satisfacere contra voluntatem, & intentionem elemosynas tribuentium, & Missas postulantium; hac enim parte nihil amplius praecipitur nisi quod iure naturae cauetur, iure namque naturae verum est, ne quis Missas dicendas in longum tempus differat contra voluntatem, & intentionem eorum qui stipem pro illis dicendis concesserunt. Quare si breui tempore receptis, & recipiendis satisfieri potest, non est opus capsulam tollere, & a recipiendis elemosynis Missarum abstinere.

Alia plura adducit Bonac. dicto 1.2. disp. 4. q. 2. punct. 11. à sacra congregatione Cardinalium decreta circa Missas, & earum elemosynas, quae iuris & rationi consentanea sunt, & obseruari conuenit. *Primo* namque refert prohibitum esse à sacra Congregatione, ne Episcopi, aut Generales Religionum reducant onera Missarum post Concil. Trident. imposita, aut in limine beneficii, nisi forte ipse testator hanc facultatem Episcopo, aut religionis Superiori concesserit. Neque obest quod legatum sit ita tenue, ut nullus velit Missarum oneri satisfacere, idcirco expedit fieri reductionem, quia haec non negatur, sed cauetur ne ab alio, quam à Pontifice fiat, quam gratis, ab his expensis praestabit. *Secundo* refert Bonac. prohibitum esse, ne quis plures accipiat elemosynas (intelligitur integras) pro eodem sacrificio, reuocaturque omnia privilegia quibuscunque locis, vel personis concessa, quibus concedebatur, ut certarum Missarum, vel anniuersariorum celebratione, aut aliquibus collectis, vel orationibus satisficeret pluribus oneribus Missarum in futurum suscipiendis. Etenim cum iure naturali nullus possit pro vno sacrificio nisi vnum congruum stipendium accipere, iniustitiam committit intendens pluribus stipendiis vnicuique sacrificio satisfacere. Quod si aliquando stipendium minus congruo datum sit, & recipiens illo contentus fuit, nequit aliunde compensationem accipere, quia iam cessit iuri quod habebat, ut sibi congruum stipendium concederetur. Reuocatio verò priuilegiorum conuenientissima fuit, ne concedentes elemosynam sua intentione defraudentur, neque alij ab his elemosynis concedendis, & capellaniarum fundatione retrahantur. *Tertio* refert prohibitum esse sacerdoti accipienti certam elemosynam pro Missis dicendis alteri sacerdoti eas Missas celebrandas committere, minori stipendio extenso, quia nulla videtur congrua ratio ob quam possit partem stipendij sibi concessi retinere, cum ex voluntate donantis concedatur ei quatenus est Missas celebraturus, & non aliter. Ex quo decreto non impediuntur custodes Ecclesiarum ex elemosynis pro Missis dicendis aliquam partem sibi retinere pro labore impendio in harum elemosynarum collectione, altarisque obsequio, nempe cera, vino, & alijs, dummodò congruum stipendium sacerdoti celebraturus concedatur, quia his oneribus sacrificia postulantes satisfacere tenentur, siquidem irrationabiliter vellent sibi gratis ea obsequia praestari.

Ad extremum alicui non videbitur improbabile haec sacrae Congregationis decreta esse rationi, & aequitati conformia sunt, vim legis saltem extra Italiam non habere, quia illis deficit requisita publicatio, & communitatis acceptatio, & iurisdictionis à Pontifice in totam Ecclesiam concessio, uti indicat Bonac. d. punct. 11. in fine. Quod an verum sit, alijs iudicandum remitto.

PUNCTUM IX.

De cessatione diuinis.

§. I.

Quid sit, & quocumque cessatio?

1. Explicetur cessationis definitio.
2. Qualiter ab interdicto differat.
3. Duplex est cessatio.

Annexa est cessatio à diuinis interdicto, eique ex parte similis. Dicitur autem cessatio ab effectu quem habet, quia ex vi illius diuinæ laudes in aliquo loco cessant, idcirco

que Doctores cessationem definiunt esse prohibitionem Ecclesiasticam Clericis impositam abstinendi ab officijs diuinis in aliquo loco. Haec prohibitio est ob culpam grauissimam alicuius apponatur, non est tamen censura, quia non magis nocentes, quam innocentes afficit, sed est quaedam diuinorum officiorum negatio, quam Ecclesia clericis sub precepto iniungit in signum doloris, & tristitiae conceptae ob grauissimam iniuriam sibi, seu honori diuino illatam, & in illius reparationem, ut hac ratione cogatur delinquentis ab iniuria desistere, & satisfactionem exhibere. Sicuti colligitur ex Clement. 1. d. e. sentent. excommunicat. sub finem, & tradunt communiter Doctores, Nauarr. cap. 27. num. 188. Sayus lib. 1. cap. 17. num. 2. Suar. disp. 38. sect. 1. num. 13. Coninch. disp. 17. dub. 1. in princ. Filiucius tract. 18. c. 7. q. 1. Bonac. t. 1. disp. 6. p. 1. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. c. 6. num. 1. Amla 6. p. de censuris disp. 1. dub. 1.

Ex his inferitur plurimum cessationem ab interdicto differre, nam interdictum etiam locale semper afficit aliquam personam determinatam, nempe illum cuius causa interdictum latum est, cum tamen cessatio à diuinis nullam personam determinatam afficiat. Sed omnes aequè à diuinis illo loco ubi fertur cessatio arceantur. Secundò ob violationem cessationis per exercitium Ordinis nulla est irregularitas imposita, quae tamen violationi interdicti apponitur est. Tertio cessatio non est censura, sed interdictum. Cap. quaream de verborum significat. Quarto priuilegia tempore interdicti concessa ad cessationem à diuinis trahenda non sunt. Quinto cessatio à diuinis nunquam imponitur ipso iure, bene tamen interdictum. Denique effectus cessationis, & interdicti aliquo ex parte differunt, sicuti haec omnia in sequentibus videbimus. Ergo cessatio à diuinis ab interdicto differt.

Duplex est cessatio, alia generalis, alia specialis. Generalis est quae respicit prouinciam, ciuitatem, cultum, villam &c. Specialis est quae determinato loco apponitur est scilicet Ecclesiae, saceterio, oratorio &c. Sicuti de interdicto diximus.

§. II.

Quos effectus habeat cessatio à diuinis?

1. Triplex est effectus.
2. Plures censent non solum à Pontifice, sed à quolibet inferiori cessationem imponi posse partialem.
3. Verius est oppositum.
4. Primus effectus cessationis, qui est priuatio diuinorum officiorum tam Clericis, quam laicos comprehendit.
5. Aliqui censent priuilegium concessum in cap. alma mater de sentent. excommunicat. in 6. extendi ad cessationem.
6. Oppositum verius est.
7. Priuilegium concessum pro illis quatuor septuaginta diebus in dicto cap. alma ad cessationem extenditur specialiter a consuetudine, tamen si spectatur iuris rigore contrarium esse dicendum.
8. Ex vi vltimus priuilegij concessi audiendi diuina, vel celebrandi tempore interdicti, non possunt tempore cessationis celebrari, vel audiri diuina.
9. Tempore cessationis licitum est celebrare in qualibet Ecclesia semel in hebdomada pro reuocanda Eucharistia.
10. Hora canonica in particulari recitari possunt tempore cessationis.
11. Tempore cessationis ea Sacramenta ministrari possunt, quae tempore interdicti.
12. Cessatio per se non videtur priuare Ecclesiastica sepultura.

Triplex effectus communiter cessationi attribuitur, nempe priuatio diuinorum officiorum, Sacramentorum & Ecclesiastica sepultura.

Sed an hi effectus cuiuslibet cessationi annexi sunt; Variant Doctores. Nam Suar. disp. 39. sect. 2. num. 15. & sect. 4. num. 4. Filiucius tract. 18. capite 9. num. 172. & 187. censent non solum à summo Pontifice (de quo non est dubium) sed à quolibet Iudice cessationem imponi posse partialem, hoc est quoad vnicuique tantum effectum, & non quoad omnes, ut quoad priuationem diuinorum officiorum, & non quoad priuationem Sacramentorum, quia haec potestas nulli videretur restricta.

Ceterum longè verius est nullam aliam praeter Pontificem cessationis effectus limitare posse; quia hi effectus annexi sunt cessationi ex iure communi statuto in cap. non est 11. de sponsalibus ibi: Nulla officia diuina celebrari permittentur. Quod ius mutare nemo potest. Sicut ergo nullus potest excommunicationis effectus restringere; quia iure communi sunt statuti, sic neque cessationis effectus restringere valeat. Neque placeat responsum Suar. dicta sect. 4. num. 4. Pontificem loqui ibi de speciali cessatione, nam Doctores omnes inde sumunt argumentum ad affirmandum cessationem quamlibet prohibere.